

Imię i nazwisko autora: Maria Bednarska

Temat zajęć: Projekt edukacyjny w promocji regionu

Wprowadzenie

Scenariusz zawiera informacje na temat różnych typów projektu (szkolnego, działania lokalnego, europejskiego), poczynając od definicji projektu, przez jego fazy i cechy po zarządzanie i rolę nauczyciela w metodzie projektu. Służy usystematyzowaniu wiedzy uczestników i zwróceniu uwagi na miejsce projektu w edukacji oraz możliwości wykorzystania metody w przygotowaniu przedsięwzięć związanych z regionem. Zapropionowane ćwiczenie służy refleksji nad tym, co jest, a co nie jest projektem, a dyskusja z uczestnikami pozwoli na swobodną wymianę doświadczeń w tym zakresie.

Zainicjowane przez nauczycieli pomysły na działania dotyczące promocji Chęcina/Bodzentyna i regionu świętokrzyskiego będą opracowywane na kolejnych zajęciach, a ich efektem będzie stworzenie gotowego do realizacji projektu.

Cele zajęć:

Uczestnik szkolenia (nauczyciel):

- przypomni sobie i usystematyzuje wiedzę na temat projektu;
- zwróci uwagę na obszar związany z zarządzaniem projektem;
- zapozna się z najczęściej popełnianymi błędami w pracy metodą projektu;
- przygotuje jedną propozycję tematu projektu edukacyjnego związanego z regionem świętokrzyskim i jeden pomysł na temat projektu związany z Chęcina/Bodzentynem.

Metody i formy pracy:

wykład połączony z prezentacją w Microsoft PowerPoint, dyskusja, praca indywidualna i zespołowa.

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

Środki dydaktyczne:

Prezentacja w Microsoft PowerPoint.

Flipchart, flamastry.

Projekt czy nie projekt? – Załącznik nr 1.

Konstruowanie projektu według kryterium pytań, które trzeba sobie zadać przed rozpoczęciem przedsięwzięcia – Załącznik nr 2.

Co odróżnia projekt od pracy domowej? – Załącznik nr 3.

Konstruowanie projektu według „W-pytań”, zainspirowanych metodą Laswella – Załącznik nr 4.

Fazy projektu według W. Emera i K. D. Lenzena – Załącznik nr 5.

Najczęściej popełniane błędy w pracy metodą projektu – Załącznik nr 6.

Karta projektu – Załącznik nr 7.

Prezentacja w PPT – Załącznik nr 8.

Czas zajęć:

3 godziny dydaktyczne.

Wstęp

W 1996 roku ukazał się **raport** zatytułowany „**Edukacja: jest w niej ukryty skarb**”, autorstwa Jacques’a Delorsa, przewodniczącego Międzynarodowej Komisji ds. Edukacji dla XXI wieku, powołanej przez UNESCO. Najważniejsze przesłanie raportu to koncepcja edukacji przez całe życie i tzw. **cztery filary edukacji:**

***uczyć się, aby wiedzieć**, tzn. łączyć kulturę ogólną dostatecznie rozległą z możliwością zgłębiania niewielkiej liczby przedmiotów. Innymi słowy: uczyć się uczyć, by móc korzystać z możliwości, jakie stwarza edukacja przez całe życie;*

***uczyć się, aby działać** – w celu zdobycia nie tylko kwalifikacji zawodowych, lecz – co więcej – kompetencji, które pozwolą stawić czoło różnym sytuacjom oraz pracować w zespole. Także uczyć się, aby działać w ramach różnych społecznych doświadczeń lub pracy, która nadarza się*

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

młodym ludziom i dorastającej młodzieży, bądź samorzutnie na skutek kontekstu lokalnego lub krajowego, bądź formalnie dzięki rozwojowi kształcenia przemiennego;

uczyć się, aby żyć wspólnie – dążąc do pełniejszego zrozumienia innych i dostrzegania współzależności, aby realizować wspólne projekty i uczyć się regulowania konfliktów z poszanowaniem wartości pluralizmu, wzajemnego zrozumienia i pokoju;

uczyć się, aby być – aby łatwiej osiągnąć pełny rozwój swojej osobowości i móc działać nieustannie, zwiększając zdolność do autonomii, osądu i osobistej odpowiedzialności. Realizując ten cel, nie wolno zaniedbać w edukacji żadnego potencjału jednostki: pamięci, rozumowania, poczucia estetyki, zdolności fizycznych, umiejętności porozumiewania się itp.

Na podstawie: Raport dla UNESCO Międzynarodowej Komisji do Spraw Edukacji dla XXI wieku „Edukacja: jest w niej ukryty skarb” pod przewodnictwem Jacques’a Delorsa.

W który z filarów wpisuje się projekt? Można powiedzieć, że we wszystkie cztery.

Czym zatem jest projekt? Jest to **sposób realizowania zadania przez firmę, organizację, jak również jedna z metod nauczania.**

Uczenie metodą projektu ma długą tradycję, zwłaszcza na świecie. Jest popularne w wielu krajach europejskich, zwłaszcza skandynawskich. W literaturze amerykańskiej uczenie metodą projektu w dużym stopniu pokrywa się z organizacją uczenia się przez rozwiązywanie problemów.

Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z 20 sierpnia 2010 r. nakłada na gimnazja obowiązek zorganizowania pracy metodą projektu edukacyjnego. Zgodnie z rozporządzeniem jako projekt edukacyjny rozumie się „zespolowe, planowe działanie uczniów, mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu”. Jest to pewnego rodzaju novum, ponieważ realizowane do tej pory projekty nakierowane były głównie na działania, a nie na rozwiązanie problemów. Tak więc w szkole ponadgimnazjalnej naturalną rzeczą będzie kontynuacja pracy tą metodą.

Przebieg zajęć:

1. **Co to jest projekt?** Prowadzący w oparciu o prezentację multimedialną w Microsoft PowerPoint przypomina i systematyzuje informacje związane z projektem.

Słownik definiuje „**projekt**” jako „indywidualne lub wspólne przedsięwzięcie, które jest starannie zaplanowane tak, aby osiągnąć konkretny cel, np. projekt badawczy, ogólnonarodowy, działania lokalnego, czy mający promować rozwój biznesu”. Definicji projektu jest jednak znacznie więcej, najciekawsze z nich to: „terminowe zadanie realizowane samodzielnie przez uczniów według wcześniej przygotowanego planu”, „zorganizowany i ułożony w czasie (z określonym początkiem i końcem) ciąg wielu działań, zmierzający do osiągnięcia konkretnego i mierzalnego wyniku, adresowany do wybranych grup odbiorców, wymagający zaangażowania znacznych, lecz limitowanych środków rzeczowych, ludzkich i finansowych”; „zadanie (działanie), które ma jasno mierzalny cel, ustalony termin realizacji oraz odpowiedzialność”.

William H. Kilpatrick w 1918 roku twierdził, że projekt to: „zamierzone działanie wykonywane z całego serca w środowisku społecznym”, a Mirosław S. Szymański, znawca tematu, mówi: „Projekt jest rzadko kiedy skończoną całością sam w sobie, to po prostu określony sposób planowania, organizowania pracy, mobilizowania ludzi i osiągania celów. W metodzie projektów (...) uczniowie i nauczyciel próbują wspólnie coś zrobić (...) z uwzględnieniem uczuć, rąk, nóg, oczu i uszu, nosa, ust i języka, a więc przy wykorzystaniu możliwie wszystkich zmysłów”.

Jego zdaniem **istota projektu** tkwi w:

- problemie, który trzeba rozwiązać;
- we współdziałaniu w jego rozwiązaniu;
- samodzielności realizujących projekt;
- interdyscyplinarności;
- związku z realnym światem.

Cofnijmy się jednak do historii. Słowo „**projekt**” zostało po raz pierwszy użyte około XVI wieku i wywodzi się z łacińskiego *projicere* (pchnąć). Łacińskie źródła sugerują więc ruch, określony stosunek między przestrzenią i czasem. Pod względem historycznym

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

słowo zostało po raz pierwszy użyte przez architektów na zajęciach w rzymskiej akademii sztuk pięknych Accademia di San Luca. Jednak już w XV wieku Filippo Brunelleschi wprowadził dwie innowacje w tradycji architektonicznej swoich czasów. Ponieważ praca nad Katedrą Florencką została przerwana w XV stuleciu, Brunelleschi otrzymał zadanie dokończenia jej budowy, czyli dodania kopuły. Przed przystąpieniem do działania architekt sporządził rysunek (plan, progetto) kopuły, wykorzystując przy tym różne perspektywy, aby uzyskać geometryczny wygląd przyszłej struktury. Sama kopuła miała świadczyć o historycznym i politycznym charakterze miasta. Florencja aspirowała wówczas do tego, aby być miastem otwartym na świat, tak więc kopuła zawierała dwie części: jedną zewnętrzną, drugą wewnętrzną. Brunelleschi racjonalizował architekturę, dając jej nową perspektywę czasową. Takie ujęcie sprawiło, że możliwe jest oddzielenie planowania od działania i projektu od implementacji (wdrożenia). Jego przykład sugeruje, że powinniśmy ponownie przemyśleć termin „projekt” i dostrzec w nim koncepcję służącą organizowaniu działań. Wróćmy do projektu w edukacji i pracy z młodzieżą. Przed rokiem 1900 termin „projekt” , pod którym rozumiano „uczniowską działalność praktyczną nastawioną na wykonanie produktu” pojawił się w pedagogicznej literaturze amerykańskiej. Metodę wykorzystywano jednak głównie w edukacji zawodowej. W Polsce metoda projektu pojawiła się przed I wojną światową, a za jej propagatorkę uważa się Wandę Dzierzbicką (*Metoda projektów*, w: *Ekspertyzy pedagogiczne w Polsce w latach 1900–1939*).

Według amerykańskiego myśliciela Johna Deweya (1859–1952), autora teorii „uczenia się przez działanie”, **z projektem wiążą się: refleksja**, która kształtuje wzrost i rozwój projektu oraz **obserwacja** środowiska, w którym jest tworzony. Dlatego jego zdaniem projekt:

- jest metodą, która pozwala przejść od pomysłu do działania;
- ma zmienić środowisko (społeczne), w którym będzie prowadzony;
- ma kształt określany przez kontekst społeczny, przestrzenny i czasowy;
- ma wymiar edukacyjny, umożliwiając młodym ludziom uczenie się przez doświadczenie;
- uczy współdziałania;
- wiąże się z ewaluacją jako łącznikiem między pomysłem i działaniem.

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

Projektami zaś nie są:

- wcześniejsze działania, które są powtarzane w dokładnie ten sam sposób na zasadzie regularności;
- działania, które nie mają jasno określonych celów;
- działania, które mogą być powtórzone lub zastosowane gdziekolwiek, w jakimkolwiek momencie;
- działania stałe.

Oznacza to, że **projekty mają różne typowe dla nich cechy:**

- **jasno określony/e cel/e** i zadanie osiągnięcia określonych rezultatów. Ich celem jest rozwiązanie problemu, a to sprawia, że konieczna jest wcześniejsza analiza potrzeb. Projekt zawiera propozycje jednego lub większej liczby rozwiązań i przez to służy trwałym zmianom społecznym;
- **są realistyczne** – ich cele muszą być możliwe do osiągnięcia, a to oznacza konieczność wzięcia pod uwagę zarówno potrzeb, jak również możliwych do wykorzystania zasobów ludzkich i finansowych;
- **są ograniczone w czasie i przestrzeni** – mają swój początek i koniec oraz są implementowane w konkretnym miejscu i kontekście;
- **są złożone** – wymagają umiejętności planowania i implementacji oraz wiążą się z zaangażowaniem różnych partnerów;
- **są wspólne** – są produktem wspólnych działań. Są prowadzone przez zespoły, angażują różnych partnerów i są tworzone dla potrzeb innych;
- **są unikatowe** – wszystkie projekty wypływają z nowych pomysłów, są odpowiedzią na potrzebę (problem), są innowacyjne;
- **są przygodą** – każdy projekt jest inny i nowatorski, projekty zawsze wiążą się z pewną dozą niepewności i ryzyka.

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

Projekt jako metoda nauczania polega na realizacji przez uczniów określonych przedsięwzięć w oparciu o przyjęte wcześniej założenia. Taki projekt charakteryzuje się tym, że **ma**:

- określone cele i metody pracy,
- terminy realizacji i harmonogram działań,
- osoby odpowiedzialne,
- kryteria oceny,
- prezentację publiczną rezultatów.

W projektach o charakterze europejskim, które składamy na specjalnie stworzonych do tego celu formularzach aplikacyjnych, wyróżniamy:

- kontekst, uzasadnienie, czyli motywację do udziału w projekcie;
- cele i strategię;
- rezultaty i wyniki, czyli produkty końcowe, które muszą być mierzalne;
- europejską wartość dodaną;
- wpływ i korzyści, jakie odniesiemy ze współpracy europejskiej;
- tematykę projektu (obszary edukacyjne, kompetencje kluczowe);
- wdrożenie projektu (podział zadań, efektywna współpraca i komunikacja, zaangażowanie uczestników, integracja z realizowanymi działaniami);
- ewaluację, upowszechnianie i wykorzystanie rezultatów,
- plan pracy, czyli szczegółowy harmonogram.

To, co wyróżnia ten typ projektów to **mobilności**, czyli wyjazdy uczestników na wizyty studyjne/robocze za granicę do partnerów biorących udział w przedsięwzięciu jako działaniu wspólnym oraz konieczność wypracowania tzw. **produktów końcowych**, z których przynajmniej jeden powinien być efektem wspólnych działań. Produkty końcowe jako rezultaty pracy uczestników projektu mogą mieć różną formę:

Publikacji w formie papierowej:

- książki kucharskie,
- minisłowniki,
- przewodniki turystyczne,



TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

- zbiory wierszy, opowiadań, bajek, legend,
- scenariusze lekcji, scenariusze spotkań dla rodziców,
- scenariusze imprez szkolnych, przedstawień teatralnych,
- opisy metod nauczania, gier, zabaw, gazetki, biuletyny,
- foldery, ulotki reklamowe,
- albumy ze zdjęciami i ich opisem,
- opracowania merytoryczne,
- dokumentację techniczną wykonanych przedmiotów,
- wzory ankiet, wywiady,
- kroniki, dzienniki, pamiętniki.

Prac artystycznych:

- obrazy, rysunki, plakaty,
- rzeźby, makiety,
- komiksy,
- biżuteria, ozdoby,
- karty świąteczne,
- lalki, kukielki, maskotki,
- stroje teatralne, dekoracje.

W formie prac multimedialnych:

- prezentacje multimedialne,
- filmy,
- nagrania wywiadów, inscenizacji, występów, musicali, konferencji, spotkań, seminariów (płyty CD, DVD),
- strony www,
- video-konferencje.

Inne:

- wyniki przeprowadzonych badań,
- plany zagospodarowania terenu,
- uprawiana działka, ogród,

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

- wyremontowana fontanna,
- zamontowane urządzenie,
- pomalowana ściana,
- baza danych, np. baza gospodarstw agroturystycznych w regionie.

Najważniejsze, aby produkty były ściśle powiązane z realizacją projektu. Stanowią bowiem jego dokumentację. Świadczą o sposobie, w jaki realizowano projekt, mówią wiele o oryginalności, kreatywności, racjonalności realizatorów projektu. Produkty powinny posiadać też walor użyteczności, być wartościowymi dla autorów i odbiorców. Praca nad nimi ma na celu pogłębienie praktycznej wiedzy, rozwój praktycznych umiejętności, kształtowanie społecznie akceptowanych postaw. Mają służyć rozpowszechnianiu doświadczeń i dzieleniu się nimi. Do tego typu projektów startujemy w konkursie i możemy otrzymujemy granty z Agencji Narodowej.

Mamy również do czynienia z projektami w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, które rządzą się własnymi zasadami.

Wszystkie projekty mogą być oceniane, ponieważ są planowane i przekładane na cele, a te z kolei muszą być mierzalne. Na projekty składają się również możliwe do identyfikacji fazy.

Działania projektowe zapewniają samodzielność pracy uczniów i uczą, jak rozwiązywać zadania problemowe, nie ma bowiem gotowych rozwiązań – różne drogi prowadzą do finału.

Dobrze przygotowany projekt powinien dać odpowiedź na pytania:

- Do czego przyczyni się jego realizacja?
- Dlaczego podejmuje się taki projekt?
- W jaki sposób będzie on realizowany?
- Kto jest odpowiedzialny za jego realizację?
- Kto skorzysta w wyniku realizacji?
- W jakim czasie będzie realizowany i kiedy przyniesie rezultaty?
- Jakie zasoby są potrzebne dla realizacji celu?
- Jakie czynniki zewnętrzne są niezbędne dla powodzenia przedsięwzięcia?

Ponieważ istnieje wiele modeli projektów odzwierciedlających różne definicje i odnoszących się do różnych aspektów działania, każdy projekt zależy również od kontekstu,

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo
grupy docelowej, środków, które są do dyspozycji. Niemniej **wszystkie projekty wpisują się w pewien wzór, strukturę:**

- **Problem** – to decyzja o realizacji projektu wynika z chęci (potrzeby) odpowiedzi na występujące w naszym środowisku bariery, problemy lub wyzwania. Zdefiniowanie tego obszaru jest punktem wyjścia do określenia zadania, które chcemy wykonać. Niewłaściwie postawiona diagnoza skutkować będzie wyborem takich działań lub metod, które nie przyniosą trwałych rezultatów projektu.
- **Cele** – to pożądane wyniki działania, które obieramy ze względu na zdiagnozowane przyczyny problemu. Sformułowane cele wyznaczają nam sposób realizacji (strategię).
- **Rezultaty** – to efekty, które chcemy osiągnąć, realizując cele projektu.
- **Działania** – to zadania, kroki, które mają spowodować osiągnięcie zaplanowanych rezultatów projektu, pozwalają podzielić projekt na etapy.
- **Harmonogram** – to plan pracy zawierający między innymi takie informacje, jak: nazwa zadania, termin rozpoczęcia, zakończenia, osoba odpowiedzialna.
- **Budżet** – to finansowa prezentacja projektu, odpowiada na pytanie: Ile będzie nas kosztował projekt?
- **Monitoring i ewaluacja** – monitoring (systematyczne obserwowanie zjawiska w celu poznania jego dynamiki i zbierania danych do analiz), ewaluacja.
- **Promocja** – to program/działania kierowany/e do osób, instytucji, środowiska niebiorących bezpośredniego udziału w projekcie.

Oto trzy przykłady konstruowania projektu, czyli jego struktury.

Konstruowanie projektu według kryterium pytań, które trzeba sobie zadać przed rozpoczęciem przedsięwzięcia (Załącznik nr 2).

Główne kwestie	Pytania, jakie należy postawić przed rozpoczęciem realizacji projektu
Zdefiniowanie celów, kontekstu i grupy docelowej	W jakim kontekście umiejscowiony jest projekt? Jakie zmiany spowoduje?

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

	<p>Dlaczego należy go przeprowadzić?</p> <p>Jaki rezultat jest oczekiwany?</p> <p>Dla kogo jest przeznaczony?</p>
Treść projektu	<p>Co jest tematem i treścią projektu?</p> <p>Jakie podejście do tematu należy wybrać (metodologia)?</p> <p>Jakie działania są z nim związane?</p> <p>Co jest potrzebne do jego realizacji?</p>
Gdzie i kiedy?	<p>Gdzie projekt będzie implementowany?</p> <p>Jak długo będzie trwał?</p> <p>Kiedy się rozpocznie/zakończy?</p>
Kwestie praktyczne	<p>Jakiej wymaga logistyki?</p> <p>Jakimi kwestiami praktycznymi należy się zająć?</p>
Fundusze	<p>Jaki jest całkowity koszt? (planowanie, implementacja, ewaluacja).</p> <p>Skąd będą pochodziły niezbędne fundusze?</p>
Partner	<p>Kim są partnerzy?</p> <p>Jaka jest ich rola?</p> <p>Jak trzeba przygotować się do koordynowania działań?</p>
Środki działania	<p>Czy projekt kwalifikuje się do jakiejś pomocy finansowej?</p> <p>Czy można wykorzystać istniejące zaplecze (warunki)?</p>

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

Komunikacja	<p>Komunikacja wewnętrzna: Jaki jest obieg informacji w obrębie zespołu projektu?</p> <p>Komunikacja zewnętrzna: Czy projekt potrzebuje wsparcia mediów (dlaczego?, w jaki sposób?, które aspekty?).</p>
Ewaluacja i faza kontynuacji	<p>Jak i kiedy powinien zostać poddany ewaluacji?</p> <p>Które jego aspekty? Dlaczego? Jaka faza kontynuacji jest planowana?</p>

Konstruowanie projektu według „W-pytań”, zainspirowanych metodą Laswella (Załącznik nr 3).

Kto? – dla kogo? – z kim?

- Określenie partnerów projektu i grupy docelowej.
- Ich rola i relacje w projekcie.
- Ich poglądy dotyczące projektu.
- Mocne i słabe strony tych relacji i poglądów.

Co?

- Podstawowe działanie związane z projektem – spontaniczne, zorganizowane, instytucjonalne.
- Wymiar: społeczny, ekonomiczny, kulturowy, polityczny, edukacyjny.
- Wpływ projektu na te wymiary.

Dlaczego?

- Potrzeby i pragnienia zaspokajane przez projekt.
- Motywacja i zainteresowania uczestników.
- Główne cele projektu.
- Możliwości finansowania projektu.
- Relacja między celami uczestników a celami instytucjonalnymi.

Gdzie?

- Kontekst społeczny i sytuacja uczestników.

Kiedy?

- Na jakim okresie się koncentrujemy? (przyszłość, teraźniejszość).

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

- Krótko-, średnio- czy długofalowa perspektywa?
- Pochodzenie społeczne uczestników (ponieważ oddziałuje ono na projekt).

Jak?

- Jak projekt został zrealizowany? (proces organizacji i uczestnictwa).
- Zastosowane techniki i instrumenty.
- Wkład doświadczenia uczestników, teorii i innych projektów etc.

Fazy projektu według W. Emera i K. D. Lenzena (Załącznik nr 4).

- Zainicjowanie.
- Działanie wstępne.
- Planowanie.
- Wykonanie.
- Prezentacja.
- Ewaluacja.
- Kontynuacja.

Realizacja projektu to wiedza, umiejętności i postawy, którymi powinni wykazać się ich twórcy. Metoda projektu pozwala na kształtowanie u uczniów wielu umiejętności związanych z podejmowaniem konkretnych działań: od fazy ich planowania i poszukiwania wsparcia (czasami także finansowego), aż po ich realizację i ocenę, a szczególnie takich **uniwersalnych umiejętności**, jak:

- posługiwanie się sprzętem,
- posługiwanie się źródłem informacji,
- operowanie informacją (dobór, selekcja, ocena),
- podejmowanie decyzji,
- poczucie odpowiedzialności,
- ocenianie i samokontrola,
- dostrzeganie i formułowanie problemów,
- rozwiązywanie problemów (w tym logiczne i twórcze),
- organizowanie pracy, np. planowanie, podział zadań,
- współdziałanie, np. praca w grupie,
- komunikowanie i inne umiejętności interpersonalne,

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

- prezentowanie,
- sporządzanie pisemnych opracowań,
- dobór i wykorzystywanie posiadanej oraz zdobywanie nowej wiedzy do realizacji projektu.

Metoda projektu posiada więc wiele zalet:

- rozwija samodzielność, samorządność i umiejętność współpracy w grupie rówieśniczej, integruje ją;
- stymuluje rozwój poznawczy i motoryczny;
- uwzględnia indywidualne potrzeby, zainteresowania i uzdolnienia, rozwija myślenie twórcze;
- wzmacnia motywację;
- integruje wiedzę szkolną i pozaszkolną;
- łączy w spójne całości treści rozbite w szkole na różne przedmioty nauczania.

Jaka rolę pełni nauczyciel podczas realizacji projektu? Przede wszystkim wprowadza uczniów w zagadnienia projektu i podsumowuje doświadczenia zdobyte przez uczestników podczas jego realizacji. Mówiąc o kwalifikacjach nauczyciela pracującego z uczniami metodą projektu, można wspomnieć o jego interdyscyplinarnej wiedzy, znajomości procesów grupowych, doświadczeniu dydaktycznym oraz braku lęku przed podejmowaniem ryzyka.

Prowadzący rozdaje uczestnikom karty pracy (**Załącznik nr 1**), ćwiczenie „**Projekt czy nie projekt?**”, które dotyczy usystematyzowania wiedzy na temat projektu. Uczestnicy wypełniają go indywidualnie, po czym prowadzący podając właściwe odpowiedzi, komentuje je. Uczestnicy biorą udział w krótkiej dyskusji na temat swoich doświadczeń w realizacji projektów. Na podstawie karty „Czym różni się projekt od pracy domowej?” (**Załącznik nr 2**) nauczyciele mają możliwość porównania i zadania sobie pytania: Czy warto pracować metodą projektu? Jakie z tego korzyści odnoszą uczniowie, a jakie nauczyciele?

1. Zarządzanie projektem

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

Zarządzanie projektem definiowane jest jako „umiejętność lub praktyczne działanie związane z kontrolą, kierowaniem bądź planowaniem czegoś”; „ kierowanie lub zarządzanie dla celu”. Innymi słowy jest to wysiłek planowania, organizowania i mobilizowania ludzi, jak i zasobów, dla osiągnięcia danego celu. W przypadku zarządzania projektem mówimy o zdolnościach i umiejętnościach, które sprawiają, że przeprowadzenie projektu jest możliwe.

Zatem zarządzający projektem musi być:

- **organizatorem**, który posiada umiejętność rozumienia, planowania i koordynacji wysiłków, aby zrealizować cele;
- **strategiem**, który jest zdolny ustalić i pamiętać o długo- i krótkoterminowych celach oraz o powodach realizacji projektu;
- **osobą motywującą**, posiadającą umiejętności i zdolności umożliwiające zaangażowanie ludzi w projekt lub zwiększenie tego uczestnictwa;
- **osobą zbierającą fundusze**, która posiada wiedzę i pewność siebie pozwalające na to, aby zwracać się o fundusze i zarządzać nimi w sposób rzeczowy i kompetentny;
- **aktywistą**, czyli kimś, kto zdolny jest wychodzić z inicjatywą i przekształcać pomysły w sensowne działania z jasno określonymi celami;
- **wizjonerem**, który potrafi wyobrazić sobie zmianę społeczną;
- **pracownikiem społecznym**, który potrafi troszczyć się o ludzi, zaszczepia w nich motywację i pewność siebie;
- **nauczycielem i uczniem** zdolnym do umożliwiania ludziom działania i jednocześnie gotowym do uczenia się przez doświadczenie, zdolnym do kontrolowania i oceniania procesu w odniesieniu do celów i sytuacji.

Dobre zarządzanie to powody do odniesienia sukcesów, a niewłaściwe to powody do niezadowolenia i frustracji. Jest wiele schematów i sposobów planowania i zarządzania projektem, ale zarządzający zawsze musi być przygotowany na tzw. „czarną godzinę projektu” lub „punkt krytyczny” w projekcie, który może, chociaż nie musi, wystąpić.

2. Czego się wystrzegać? Najczęściej popełniane błędy w pracy metodą projektu.

Prezentacja (**Załącznik nr 5**), po której prowadzący zadaje pytanie: „Czy zdarzało się

TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo

Państwu popęlniać wymienione przed chwilą błędy?”. Prowokuje uczestników do krótkiej wymiany zdań.

- 3. Dlaczego projekt?** Prowadzący zachęca uczestników do wypowiedzenia się odnośnie metody projektu. Argumenty uczestników zapisze na flipcharcie. Posłużą sformułowaniu podsumowania zajęć.
- 4.** Uczestnicy szkolenia w zespole metodą burzy mózgów proponują tematy projektów związanych z regionem świętokrzyskim oraz z Chęcunami/Bodzentynem.
- 5.** Uczestnicy przystępują do wypełniania w punktach 1–3 Karty projektu (**Załącznik nr 7**).

Opracowano na podstawie:

1. *Zarządzanie projektem*, RE i KE, 2000 r.
2. J. Strzemieczny, *Jak zorganizować i prowadzić gimnazjalne projekty edukacyjne*, 2011 r.
3. *Raport dla UNESCO Międzynarodowej Komisji do Spraw Edukacji dla XXI wieku „Edukacja: jest w niej ukryty skarb” pod przewodnictwem Jacques’a Delorsa*.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Projekt czy nie projekt?

Załącznik nr 2 – Co odróżnia projekt od pracy domowej?

Załącznik nr 3 – Konstruowanie projektu według kryterium pytań, które trzeba sobie zadać przed rozpoczęciem przedsięwzięcia.

Załącznik nr 4 – Konstruowanie projektu według „W-pytań”, zainspirowanych metodą Laswella.

Załącznik nr 5 – Konstruowanie pytań według W. Emera i K. D. Lenzena.

Załącznik nr 6 – Najczęściej popełniane błędy w pracy metodą projektu.

Załącznik nr 7 – Karta projektu.

Załącznik nr 8 – Prezentacja w Microsoft PowerPoint.